

exuagā. Bonifacij. viij. et absolutio pape reserva
tur. h^o h³ locū i cu. ro. flo. an. z. an. d. bur. eā alle.

**Sequitur quarta et vltima pars hu/
iustractus que tractat de absolutio
ne et penitentie iniunctione.**

Capitulum xlvij.

Ost quā penitens dixit ex se
peccata sua. vel ex inter
rogatione confessoris vt de
buit tandem concludat di
cens. **I**n istis peccaui et in
alijs multis. et de omnibus
dico meam culpam. Confes
sor vero tunc interroget. m.
si tamen fuerit psona talis de quo hoc non dubi
tetur quia tunc superfluum et risibile esset. **S**i do
let de peccatis pteritis z pponit in futurū abstinere
ab omnibus scilicet mortalibus. Item si abstu
lit vel famam vel res alte rius et paratus sit satisf
facere vel reddere. vel si iniuriam fecit. pro ea sa
tisfactionem facere et hmoi et hoc sit parus face
re q̄cito poterit sine vlla dilatione. **Q**ue restitutō
q̄n sit fienda. z quo ordine quo ad certa vel incer
ta. vide in tertia parte summe. t. p̄. per totum et
est ibi materia longa. q̄ si dicat nolle ista facere l
non posse cum tamen bene posset. non est absolue
dus. hec **Tho. m. ij. scde. q. iij.** tunc vera. **P**otest
tamen dici Miseriatur tui z sed nullo modo absol
uo te. **P**otest etiam ei miūgi aliud bonum faciendū

non tamen in penitentiā declarando sibi h^o scilicet
q^d infructuosa sit et sine remissione peccatorū. S³
ad mollificandum sit et sine remissione peccatorū
sed ad mollificandum cor eius d^r pe. di. v. falsas.
Si autem paratus est ad omnia faciendum. tunc
si esset aliqua sententia excommunicationis liga-
tus. si non potes eum absolvere ab illa remittas
eum ad episcopum vel alium qui habeat super h^o
auctoritatem vel tu vadas ad procurandū pro eo
licentiam absoluendi vel absolutionem ipsam et sic
absolutum ab excommunicatione tu postea absol-
uas a peccatis et non prius. hec Thomas. Si au-
tem potes absolvere habendo in hoc specialem au-
toritatem si non absoluisti in principio confessiois
q^d tamen decentius fieret tamen nō est multa uis
si fiat in fine dummodo tamen ante absolutionem
a peccatis absoluat eum isto modo qui sequit^r ab
excommunicatione. **P**rimo exigendum est ab eo
iuramentum q^d sit paratus stare mandatis eccle-
sie que scilicet fient ei pro illa causa. Quo iuramē-
to prestito iniungatur ei hoc. vt si incidit in excō-
municationem faciendo contra aliquem canonem
ponat non amplius illud facere puta si fuit excō-
municatus ppter percussione[m] clerici. proponat
non amplius verberare huiusmodi et sic de alijs.
Si pro offensa facta in alium promittit satisfacere
et non amplius offendere. Et hoc facto denudatis
humeris eius. Confessor cum disciplina vel virga
percuciat dicendo ps. Miserere mei deus. vel aliū
ps. penitentialem dando ad quemlibet versū ictū
vnu postea. Gl'a p^ri. deind^r kyrie. x^pe. kyrie. p^re

nē. Et ne nos. versus. Saluū fac suū tuū Res. de
me? speratē inte vſus. Esto nob dñe turtis. forti
tudinis Re° a facie mimi. vſ. Nichil pficiet inimi
cus in eo Re°. Et filius iniquitatis non nocebit ei
vſus. Dñe exaudi oīez Et cla. Dñs vobiscū. Oratō
Deus cui ppiū ē miseri semp et patcē suscipe de
precationē nrām. et hūc famulū tuum quē snia ex
cōicationis ligat miseratione tue pietatis absoluat
p christū dñm nostrū. Amen.

Absolutio.

Auctoritate omnipotentis dei. et beatorū apłorū
petri et pauli ⁊ dñi nrī pape vſ epī si ipse cō
misit hic michi omīssa et tibi accessa. absoluo te a
vinculo excomunicatōis quam incurristi propter
talem vel talem causam puta ppter manuum inie
ctionem uolentam in clericum vel religiosum vel
ppter ingressum in monasteriū monialiū vel mona
chon. si fuerit mulier. in casu non accesso et hmoi.
Et si in pluribus sententijs fuerit ligatus singu
las exprimat dicendo. Ego te absoluo ligatū sen
tētia excomunicatōis quā incurristi ppter talem cau
sam et talem 2c. vel si pluries ppter eandē causā
excomunicatus est. dicendū est toriens quotiēs incur
risti Addendo. Et restituo te sanctis sacramentis
ecclesie et dñi et vnitati fideiū. In nomine pa
tris et filij. et spūs scti Amen. Verberādo eū vſ qz
ad amen. Nota tñ q ista forma. licet debēt serua
ri vt ex de sen. ex. nup. Non est tamen necessaria
quā etiā simplici verbo fieri possit fm pe. d. pak.
et lo. de lig. Sicut excomunicatio potest fieri simplici

verbo quous fieri non debeat ergo et absolutio que
sequi debet excoicationem in his ex d reg. iur. Ois
sed si etiā esset fienda hmōi absolutio in publico et
erga mulieres forte tunc obmittēda est denudatio
et verberatio ne denudetur peccatum. Item
si quis est excoicat⁹ ppter rem alteri ablatā quous
restituerit n̄ tñ ē absolutus nisi iudex qui tulit se
ntentiā absoluerit. Et hoc psonis declarandum est
Post absolutionem hmōi que preponitur vel si nō
est aliqua sententia ligatus si habet aliquos ca-
sus predictos de reseruatīs epī vel pape Absol-
uas eum nihilominus de quibus potes. sub hac
additione et forma Si teneris aliquo vinculo exco-
municationis minoris. Ego te absoluo et restituo te
sanctis sacramentis ecclie. In noīe p̄ris et fi. et sp̄
sancti. Am. Misereat⁹ tui. 2c. fili⁹ dei p suā miam
te absoluat et auctoritate ei⁹ qua fungor ego in
hac pte te absoluo ab oībus peccatis tuis michi
confessis et tritis et oblitis a quibus possuz te absol-
uere. In noīe p̄ris et fi. et sp̄. sc̄ti amē Et peccata
a quibus nō potes absolvere exprimas penitētiā
ponens vt habeat recursum ad ep̄m vel eius vica-
rium et dicat ea sibi in confessione. Vel si esset sim-
plex et nesciret ita bene exp̄mere factum suum vt
esset necesse. scribat confessor illud vel illa in cedu-
la et det penitenti vt portet ep̄o vel eius vicario
sub hac verborū forma vel simili. Latorē p̄ncium
vlt latricē phomicidio vlt incestu in tali gradu. vlt
hmōi amisso ad absoluendū p̄ncipatū vestre trans-
mitto vt absolutōis b̄nficiū ipendēdo et ei p̄niam
salutarē iūgēdo ip̄m et ip̄az sc̄te ecclie recōsilietur
p ij.

¶ Si ipse ep̄s remittat illum ad confessorē. aucto-
ritate illius itē. absoluat ab omnibus et iponat
penitētiā pro illo p̄ quo nondū iposuerat. ⁊ cau-
rum reddat ne cedulā illam alteri legendā tradat
Melius est ergo vt si ipse confessor d̄mode poterit
p̄sonaliter ad ep̄m vadat pro auctoritate absoluti
om̄s si sibi velit dare. **S**i vero d̄fitens non habet
casum reseruatum. vel si habet et confessor potest
de omnibus absolvere. **P**remissa absolutōe ab ex-
cōicatione m̄iori et alius vt **ā. s. Misereat' 2c fili⁹**
dei 2c. Dicat. Et auctoritate eius qua fungor ego
absoluo te ab omnib⁹ peccatis tuis. **In no. p. ⁊ fi.**
⁊ sp. sa. amē. et faciat signum crucis sup̄ eū cū di-
cit. **In no. p. Nec** est necessaria manus ipositio
super absoluēdū. imō nec decens. **f̄m Tho. p̄cipue**
super mulierē. s̄z magis dec⁹ d̄signatio crucis **Et**
postea addat. **P**assio d̄ni n̄ri iesu christi et merita
beate marie virginis. et omnium sanctorū. ⁊ sancta-
rum dei et quicqd̄ boni feceris ⁊ p̄p̄is facere ac
mala q̄ sustines et sustinebis sint tibi in remissioēz
omniū peccatorū. tuorū. et in augmentū diuine gr̄e
Que verba non sunt obmittēda q̄ sunt magne vti-
litatis vt. **s. omnia h̄mōi postea h̄eant vim satisfac-**
tionis etiam ex virtute clauium et sic magis va-
lent. hec **Tho. In** penitētia iniūgenda hoc maxi-
me attēdas **f̄m oēs vt** talem des et iniūgas quam
credas omnino. q̄ impleat quantūcūq̄ magnus sit
peccator. **Et f̄m Crisost.** melius est in huiusmodi
reddere rationem de nimia misericordia quā de ni-
mia iusticia. **xxvj. q. vij. c. alliga.** Dabis etiā sibi
libertatem q̄ cū aliqua die obmitteret penitētiāz

miūda p
q̄ dubit
a q̄ si n̄
faciet ele
tūb⁹ p̄
f̄it. q̄ de
p̄ plures
q̄ h̄mōi
rālet q̄n
i satisfac
Querer
q̄ tūc n̄
clarādū
regulas
liber
nō rep
hoc fit
esset sit
Vn etiā
p̄na sibi
ret reue
reddat.
criminali
ad re p̄fi
sibi p̄fess
q̄ ite ad
nō si que
p̄nes i
f̄m simo
auctozita
vicariū 2

iniuncta possit in alia die sequenti recuperare illa. **I**tem
quoniam dubitat de aliquo an faciat penitentiam iniuncta dicitur
ei quod si non fecerit illa. puta si non ieiunauerit quod tales
faciet elemosinam vel aliud bonum et homini. **E**t de ora
tionibus per paucos dies potest sibi dari. si sciuerit veri
fieri. quod de facili poterit reciduiari in criminalia. **E**t
per plures dies potest sibi dari de elemosinis et ieiunijs
quod homini etiam si fiat in mortali non sunt iteranda quod
valet quantum ad effectum quem relinquunt per expletorem
in satisfaciende cum quis reuertitur ad gratiam. **h**ec **T**homas.
Querendum est etiam ab eo. si potest illa facere et dubitat
quod tunc non est iniungenda illa sed alia quam potest facere **D**e
clarandum est etiam peccatoribus magnis secundum hostiam. quod secundum
regulas ecclesie taxatas. xxij. q. j. c. predicandum. per quo
libet mortali esset septem penitentia iniungenda **E**t ideo
non reputet peccata sua leuia. eo quod pro ea ei datur penitentia quod
hoc fit ne cadat in desperatorem et dimittat eam quod
esset sibi mortale et oporteret reiterare confessionem
Vn etiam potest amoueri quod faciat aliquod memoriale de
penitentia sibi iniuncta ut melius recorderetur. et si obliuisceretur
reuerteretur ad confessorum. qui sibi illam vel aliam similem
reddat. **I**tem si iungas quod si per confessionem de aliquo
criminali recordatur quod tunc fuit oblitus quod reuertatur
ad te confitendo illud precito poterit. quod alias non posset
sibi confessio nec tamen necessarium est ut vadat ad te quod
potest ire ad alium nec tamen tenetur nisi illud dicere. **D**e vo
luntate si que habet quam non potest bene implere vel dubitat. si
habet in hoc spiritalem auctoritatem dispensare. vel potius
in aliud proprium opus commutare. **S**i vero non habes illam
auctoritatem. remitte quantum ad hoc ad episcopum vel eius
vicarium **I**tem caueas ne iungas penitentiam per quam

fiat preiudicium iuris alieni. aut per quam detur
alicui occasio ruine spiritualis aut per quam pec-
catum occultum possit alijs manifestari. Item per
maxime ita confitentem. ante et i fine confessionis
verbis quibus potes inducas ad contritionem. ne
dicat sicut fabulam peccata sua. sed cū detestatio-
ne. Et vt dicit Aug⁹. Cautē et astute interrogā-
do que creditur q̄ ille ex verecundia vellet ocul-
tare. Circa turpia non descendendo ad particulares
circūstantias postq̄ habetur sufficienter species
peccati et huiusmodi a remotis interrogando ne
doceantur homines intelligere malicias quas an-
tea nesciuerant. hec Tho. Ammoneas etia super
omnia vt vitet malas societates vt frequenter cōfi-
teatur. vt sepe audiat verbum dei vt querat semp
orationes et participationes bonorum que fiunt i
religionibus et indulgentias et hmoi.

Circa infirmos // Capitulum. xxxix.

Circa infirmos sic est agen-
dum. Aut enim talis est in
articulo mortis aut non. Et
dicitur periculum mortis nō
solum quia est i extremis cō-
stitutus. sed etiam quia est
infirmus infirmitate ex qua
frequenter contingit homi-
nes mori. et vbi medici dubitant. In tali enim ca-
su potest quilibet absolui a quolibet sacerdote dū
modo non precise de quolibet peccato z qualibet
sententia cum periculum est in mora. Talis ergo

infirmus aut omisit iam loquelam vel vsum ratio-
nis. puta quia freneticus aut non. et in primo casu
Si bene viuebat vt bonus et fidelis et frequenta-
bat confessionem et communionem et huiusmodi
quāuis sacramenta non pecierit quia ex insperato
talia ei acciderunt. vel etiam si malus obstinatus
diu perseuerans in peccatis et adeo diu non con-
fessus. si peijt pro confessione sacerdotē. et osten-
dit se velle facere omnia que debet et ita factus
mutus vel freneticus et periculum est in mora de-
bet presumi contritus. **E**t faciente aliquo con-
fessionem generalem pro eo sicut fit in populo. sa-
cerdos faciat ei absolutionem ab omni sententia et
peccato. **E**t iniungere potest circumstantibus ali-
quid pro eo faciendum. vel heredibus aut consan-
guineis pro anima eius si volunt acceptare. **D**einde
dari debet eucharistia a proprio sacerdote quā-
uis non sit confessus. quia non potuit vel ab alio sa-
cerdote seculari nō autē religioso nisi habuerit li-
centiā ad hoc a proprio sacerdote vel epō quia ille ali-
as incideret in excommunicationem papalem. in isto casu
vel in simili. hoc verum nisi timeret de expiratione
vel vomitu eius. **S**ed extrema vntio etiam si non
potuit cōmunicare propter frenesim etiam si non per-
mitteret se iungi. potest ligari et sibi violenter
dari. **A**stantibus aut infirmo in hoc casu debet cre-
di si prohibent testimoniū. quod ostenderet signa attri-
tionis et peccaret confessorum. **S**i autem a diu non
confessus vel notorius peccator incurrit subito amē-
ciam vel mutitatem nec prius nec postea ostendit
signa attritionis nil ei debet dari nec sacramenta nec

ecclesiastica sepulta. **S**i autem nec loquelam dimisit. nec amentiam incurrit debet ab eo exigi pura confessio peccatorum plus vel minus secundum quod patitur tempus. **N**am si est in extremis de principibus tantum interrogandum est. et per maxime inducendo ad contritionem cum spe venie. **S**i autem non est ita in extremis. et vult facere confessionem generalem de tota vita sua. sicut multi faciunt quibus non sit necessarium de his que rite confessus est facere de nouo confessionem. tamen admittenda est. et tandem absolutio impendenda ab omni sententia excommunicationis et ab omni peccato modo supradicto in capitulo precedenti. **I**ta tamen quod si ligatus esset excommunicatione aliqua a qua defensor ex peticulum illud non potuisset. absolvere debet ei iniungi. quod si euadat infirmitatem quicquid modo poterit. presentet se ei ad quem ordinarie spectet absolutio excommunicationis illius quia alias si hoc non faceret reincideret in eandem sententiam ex de sen. ex. **E**os qui li. vi. **S**i erat detentus aliquo peccato de casibus reservatis episcopo non oportet quod iniungat ei quod post sanitatem vadat ad episcopum per absolutionem quia ad illud non tenetur sed sufficit sibi illa absolutio. **N**ota quod si talis esset usurarius publicus non potest talis admitti ad confessionem nec ad aliqua sacramenta nisi facta prius cautione de restitutione usurarum vel promissione ab heredibus de huiusmodi. **I**n casu quo amisisset ipse loquelam vel usum rationis post signa contritionis secundum formam iuris que habetur de usu. c. quam. q. li. vi. **H**is pactis infirmo non est iniungenda peni-

re tuo tibi plenariam auctoritatem et indulgentiam
tibi concessaz a dño papa p vltio articulo mortis tue
In no. pa. 2 fi. 2 sp. san. Amen.

Explicit summa cōfessionū seu interrogā
toriū pro simplicibus confessoribus. Edi
tum ab archiepō florentino. videlicet fra
tre Anthonino ordinis predicatorum.

Incipit sermo beati Iohannis Crisostomi de penitencia.

Drouida mente et profundo co
gitatu agnosci debent duo
res. distmcta negocia. id ē.
quātū distat inter bonum et
malum nec aliūde hec cogi
tatio quā a primordio repe
tenda est quid aliud sit ma
luz q̄ peccatū amittē. **Q**uid
sit bonum q̄ agere penitentiā pro amisso. hec est
discretio vtriusq; negocij. **S**erpens in paradiso pec
catum suasisit. **E**ue penitentiā reclusit. et idē est bo
ni mali ve origo. **Q**uis deo dignior quā dauid et tñ
diliguit qui cecidisset d̄ culmie si nō fuisset; opūd̄
d̄ scelē. q̄s sceleratioz manasse. et hūc penitētia re
uocauit. **P**enituit deū q̄ saulē regez elegerit qua